

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Перший проректор Прикарпатського
національного університету
імені Василя Стефаника
доктор економічних наук, професор
Василина ЯКУБІВ

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та
практичне значення результатів докторської дисертації
Міронової Тетяни Володимирівни
на тему «Трансформації образотворення у контексті культурно-
мистецьких процесів 1990-х – 2020-х років»,
представлену на здобуття наукового ступеня
доктора мистецтвознавства
за спеціальністю 26.00.01 – теорія та історія культури**

Призначені рішенням Вченої ради Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 27 березня 2024 року, протокол № 3, рецензенти, а саме:

- Черепанин Мирон Васильович, професор, доктор мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 – теорія та історія культури;
- Дутчак Віолетта Григорівна, професор, доктор мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 – теорія та історія культури;
- Фабрика-Процька Ольга Романівна, професор, доктор мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 – теорія та історія культури.

Розглянувши докторську дисертацію Міронової Тетяни Володимирівни «Трансформації образотворення у контексті культурно-мистецьких процесів 1990-х – 2020-х років» (тема дисертації затверджена ухвалою Вченої ради Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 3 березня 2024 року, протокол № 3, у період з 11.01.2024 р. докторська дисертація здобувачки розглядалася в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника за спеціальністю 26.00.01 – теорія та історія культури), наукові публікації, в яких висвітлені основні отримані наукові результати, а також за результатами розширеного засідання кафедри дизайну і теорії мистецтва Навчально-наукового інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 04 червня 2024 року, протокол № 15, ухвалили: дисертаційна робота Міронової Тетяни Володимирівни, представлена на здобуття наукового ступеня доктора мистецтвознавства за спеціальністю 26.00.01 – теорія та історія культури, є кваліфікаційною науковою працею, підготовленою у вигляді рукопису.

Актуальність теми дослідження

Важливість теми дисертації визначається різноспрямованим розвитком, змінами у жанрово-видовій системі, відсутністю державної регулятивної

у сфері культури. Відповідно це потребує своєчасного визначення нових родів, видів (зумовлених здебільшого науково-технічним здобутками) та жанрів сучасного мистецтва. Авторка слушно розглядає питання щодо активного впливу останнього на суспільство, з урахуванням трансформацій не лише духовної, але й чуттєвої сфери, адже контемпоранне мистецтво розширює свої межі та виходить у публічний простір, що спричинило появу нових мистецьких тенденцій та нове розуміння процесу творчості як сукупності художніх практик. Тетяна Міронова наголошує, що трансформації культурно-мистецького процесу ознаменували формування у 1990-х – 2000-х роках нових векторів розвитку. Вони стосуються як економічних, технічних, так і соціально-культурних перетворень у різних сферах діяльності, зокрема формують координати творення художнього образу в сучасному українському мистецтві, зливаючись у одну потужну хвилю розвитку мистецтва, що має власні тенденції, генезу і особливості.

Розв'язання зазначених питань належить до першочергових завдань дисертаційної роботи Тетяни Володимирівни Міронової. Вони визначають актуальність її наукових напрацювань.

Наукова новизна результатів дослідження

Теоретичні результати, одержані Тетяною Міроною, що виносяться на захист, є достатньо обґрунтованими. Вони полягають у розгляді з позиції системного, комплексного аналізу розвитку культурно-мистецького простору України 1990-х – 2020-х років з урахуванням галерейної, музейної діяльності, співпраці з державними інституціями окресленої галузі знань і творчості, розкритті поняття художнього образу в сучасних арт-практиках останніх сорока років, та введенні до наукового обігу низки реалізованих, у тому числі із залученням міжнародних представників арт-спільноти, арт-проектів, а також окремих творів та імен українських мистців 1990-х – 2020-х років.

Ознайомлення зі змістом дисертації та реферату, основними опублікованими працями дозволяє зробити висновок про те, що основні положення, які визначають наукову новизну дисертації та є предметом захисту, одержані Тетяною Міроною у результаті оригінального довготривалого наукового пошуку. У ньому наукові положення, висновки й рекомендації сформульовані авторкою самостійно та добре відображають її особистий унесок.

Достовірність основних положень дисертації, цінність для науки й практики висновків і пропозицій, підтверджується тим, що вони базуються на глибокому вивченні дисертанткою теорії та історії контемпоранного образотворчого і візуального мистецтва, теорії медіа-арту, паблік-арту, інтерактивних видів мистецтва.

Основні положення **наукової новизни** роботи полягають у наступному:

вперше:

- з позиції системного аналізу розглянуто та оцінено стан розвитку культурно-мистецького простору України 1990-х – 2020-х років;
- визначено принципи функціонування комунікативного аспекту в сучасному українському мистецтві;
- окреслено трансформації сприйняття художнього образу в арт-практиках 1990-х – 2020-х років з урахуванням специфіки медіа-мистецтв;

– введено до наукового обігу низку маловідомих арт-проектів, творів та імен українських мистців 1990-х – 2020-х років;

удосконалено:

– понятійно-категоріальний апарат сучасного українського мистецтва в новій естетичній парадигмі ХХІ століття;

– характеристику функціонального та комунікативного аспектів в сучасному українському мистецтві;

– проблематизацію існування сучасного мистецтва в експозиційних просторах;

– аспекти розвитку українського арт-ринку межі ХХ–ХХІ століть у світовому контексті;

уточнено:

– інституційні аспекти розвитку сучасного українського мистецтва;

– визначення поняття «художньої образності» у сучасному українському мистецтві;

набули подальшого розвитку:

– теза про те, що протягом 1990-х – 2020-х років український художній процес збагатився новими комунікативними кодами, що вплинули на розвиток усієї культури та мистецтва;

– осмислення послідовних еволюційних процесів у мистецькому середовищі, що стосуються формотворення і змістовності, трансформуючи мистецтво у джерело дослідницьких експериментів.

Зміст дисертації, її завершеність та оформлення

Подана до попереднього захисту робота є самостійною, комплексною, логічно побудованою та завершеною науковою працею, яка відповідає вимогам стосовно змісту й оформлення, визначеним нормативними документами Міністерства освіти і науки України. Зміст дисертації відповідає паспорту спеціальності 26.00.01 – теорія та історія культури. Основним результатом наукового дослідження Тетяни Міронової є обґрунтування актуальних культурно-мистецьких практик України 1990-х – 2020-х років як складного, системного й багатопланового явища, що корелює діалог між авторськими проектами і має специфічні художньо-образні особливості в сучасному мистецькому дискурсі на рівні кращих творчих досягнень нашої держави межі ХХ – ХХІ століть, представлених як на національному рівні, так і міжнародному (участь у венеційських бієнале, арт-ярмарках світу, арт-резиденціях тощо).

У Першому розділі «Аналіз літератури та джерельна база дослідження» здійснено аналіз, систематизацію та узагальнення наявних наукових досліджень з питання розвитку сучасного українського мистецтва. Сучасне мистецтво безперервно змінюється – воно всотовує інноваційні тенденції, руйнує традиції глядацьких симпатій, віднаходить нові форми, теми та контексти, отримуючи нові форми, цілеспрямовано граючи на контрастах та протиставленнях. Ці фактори стимулюють створення нових синкретичних міждисциплінарних інтерпретації у фаховій мистецтвознавчій літературі межі століть. Ускладнюються дослідження швидкості темпоральних інтенцій сучасного мистецтва, що виявляється у постійній зміні «нових» форм, технік та засобів на ще «новіші». Стрімкий рух мистецтва відбувається паралельно до розвитку цифрових та комп'ютерних

технологій, що інспірує розвиток та ускладнення термінологічно-категоріального та аналітичного апарату.

У Другому розділі «Теоретичні засади дослідження сучасного українського мистецтва» проаналізовано базові теоретичні поняття з предмету дослідження. Зокрема вказано, що одним із першочергових у теоретичному дискурсі культури та мистецтва залишається питання формулювання дефініції «сучасне мистецтво». Осмислення теоретичного підґрунтя мистецтва як форми відображення дійсності дозволить виявити певні контекстуальні закономірності, що діють та розвиваються в культурологічному полі наприкінці ХХ – на початку ХХІ століття.

У Третньому розділі «Тенденції художнього образотворення в контексті культурно-мистецьких процесів 1990-х – 2000-х років» розглянуто розширення образно-тематичного поля в українському мистецтві, зокрема інтерпретації класичних тем історичного, релігійного та етнічного характеру у сучасні художні форми. Проаналізовано вплив мистецьких концепцій постмодернізму та структуралізму, необароко та неоміфологізму на формування образності у творчості сучасних українських художників, та їх функціонування в межах нефігуративності.

У Четвертому розділі «Трансформація художнього образу з урахуванням впливу та реалізації потенціалу нових технологій у медійному образотворенні межі ХХ – ХХІ століть» на основі аналізу творчості українських мистців в період 1990-х – 2020 років показано вплив та реалізація потенціалу нових технологій у сучасному мистецтві, а саме трансформації, пов'язані з оновленням матеріальної бази, виникнення нових медіа-мистецтв під впливом новітніх технологій та трансформація класичних художніх форм у мистецтво «візуальних просторів».

У П'ятому розділі «Ідентифікація українського мистецтва під час активних зрушень світового арт-простору» проаналізовано вихід сучасного українського мистецтва на світову культурну арену, а також діяльність вітчизняного приватного арт-сегменту.

У Шостому розділі «Інституційні аспекти розвитку сучасного українського мистецтва» досліджено вплив державних та приватних мистецько-дослідницьких закладів на розвиток вітчизняної культури.

За результатами кожного розділу й загалом у кінці роботи авторкою зроблені ґрунтовні логічні висновки.

Дисертаційна робота Тетяни Міронової є добре структурована. Витримано логічну послідовність викладу теоретико-методологічних положень, підтверджених цікавим практичним матеріалом та узагальненнями наукових публікацій.

Зв'язок дисертації з науковими темами й програмами

Зміст і напрямок досліджень, що виконані в дисертаційній роботі, спрямовані на вирішення завдань, поставлених Указом Президента України «Про Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021 – 2026 роки» № 487/2021 від 27 вересня 2021 р. та ратифікованих Законом України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» № 2034-IX від 13.12.2022 р.

Дисертаційна робота є ініціативною й одночасно складовою частиною науково-дослідних робіт Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Дисертацію виконано в межах плану наукової роботи

Навчально-наукового інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, пов'язаної з темою «Актуальні питання культурології: теорії та історії культури» (державний реєстраційний № 0117U004571). Тема дисертації «Трансформації образотворення у контексті культурно-мистецьких процесів 1990-х – 2020-х років» затверджено Вченою радою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 3 від 27 березня 2024 року).

Практична цінність і пропозиції стосовно використання одержаних результатів

Отримані в дисертаційному дослідженні результати мають практичне значення. Це обумовлено тим, що вони збагачують інституційну діяльність в галузях галерейно-виставкового та музейного спрямувань, сприяють поглибленню знань нпп і здобувачів та можуть бути корисними у навчальному процесі закладів вищої освіти України та сприятимуть науковим і практичним узагальненням (матеріали дисертації можуть бути використані при написанні наукових статей, підручників і посібників, програм із культурних ініціатив і стратегій розвитку різних рівнів урядування).

У роботі використано наступні наукові напрацювання.

З початку повномасштабного вторгнення вже на початку травня 2022 року за ініціативи Міронової Тетяни Володимирівни, директора Київської міської галереї мистецтв Лавра, в означеному закладі була розпочата масштабна мистецька програма «Українська Незламність». Програма включає створення візуальних арт-проектів, в яких висвітлюються важкі події сьогодення, підіймаються актуальні соціальні та філософські питання сучасної України та її боротьби за свою незалежність. Ця програма об'єднала найкращі виставки окремих митців, які сьогодні працюють в Україні, групові проекти молодих художників, мистецькі колаборації з відомими українськими культурними інституціями, проекти міжнародного рівня.

Вже у травні 2022 року на День Києва галерея відкрила масштабний проєкт Максима Кільдерова FRAMED//UNFRAMED (Нова Каховка – Київ), молодого художника, що працював в окупованому рідному місті волонтером і зумів вивезти низку вражаючих робіт, які є своєрідною художньою рефлексією на побачене і пережите в окупованому рідному місті. До виставки Максима Кільдерова Тетяна Міронова також залучила представників фестивалю Гогольfest з інтерактивним проєктом «Сувій пам'яті та мрій». Проєкт є відображенням фундаментальних подій незалежної України та постійної боротьби українців за незалежність.

Паралельно з виставкою Максима Кільдерова на День Києва 2022 відкрився проєкт, присвячений першим дням війни художниці Наталії Корф-Іванюк «Українське Відродження», де художниця переосмислює важкі дні початку війни крізь всім відомі образи доби Відродження. Свої проєкти-рефлексії на сьогодення представили в галереї «Лавра» також Антон Логов та Ілля Чічкан. А також молоді художники з різних міст України в проєктах «Ті самі слова» «Pause.Update. Play» та «Lviv New Generation». Особливим філософським переосмисленням та певним терапевтичним духовним відновленням для воїнів і всіх українців став проєкт відомого скульптора Юрія Мирка «Порожнеча».

Однією з провідних тем часів війни для Тетяни Міронової, як директора галереї мистецтв Лавра стала тема української ідентичності, ментальності та самобутності, тема збереження надбання духовних скарбів нації. У рамках цього напрямку Тетяною Міроною був ініційований та прокурований надзвичайно потужний проєкт «Храм», в якому були представлені унікальні відновлені розписи церкви, понівеченої російськими загарбниками на Київщині. Автором розписів став один з провідних українських художників сучасності – Анатолій Криволап.

Для пропагування та розкриття національної духовності та сили духу восени 2022 року в галереї був проведений масштабний національний проєкт «...І підіймайся!», присвячений 300-річчю українського філософа Григорія Сковороди. Проєкт об'єднав біля 60-ти українських художників з різних куточків України і став важливою подією в культурному житті нашого сьогодення. На тему української ідентичності Тетяною Міроною, як куратором, також був створений і проведений оригінальний мистецький проєкт, який об'єднав арт-об'єкти сучасної української художниці Наталії Корф-Іванюк з керамічними витворами часів трипільської культури, щоб показати глибинні витoki національної духовності.

Намагаючись розширити художній простір галереї Лавра та представити сучасне українське мистецтво спротиву в повній мірі, до дня незалежності 2022 Тетяна Міронова запросила до співпраці відомі молодіжні культурні ініціативи – фестиваль вуличної культури Don't take fake та молоде радіо Gasoline. В рамках співпраці молодими художниками, представниками українського стріт-арту на території галереї Лавра були створені патріотичні фрески про боротьбу та стійкість українців. Сьогодні ці твори вуличного мистецтва вже стали експонатами започаткованого Тетяною Міроною першого в Києві музею стріт-арту, який вже працює на території галереї «Лавра», як одна з мистецьких складових простору муніципальної галереї.

Співпраця з українськими провідними мистецькими інституціями є ключовим елементом розвитку галереї «Лавра», як вважає директор галереї Тетяна Міронова. Мистецька згуртованість навколо актуальних проблем суспільства, на думку Тетяни Міронової, дозволяє глибше розкрити суть українського сучасного мистецтва – активного і незламного, а також підтримати кожного українця за допомогою оптимістичної сили мистецтва. В рамках такої ініціативи співпраці Тетяною Міроною було організовано спільний проєкт з музеєм Майдану «Війна за ідентичність. Сила опірності культури», в якому об'єдналось мистецтво сучасних художників з музейними експонатами, зібраними працівниками музею Майдану після визволення Київщини та Сумщини.

На день Незалежності 2023 Тетяна Міронова об'єднала можливості столичної галереї для проєкту Спілки художників Маріуполя. Проєкт супроводжувався різними мистецькими подіями – виставою про оборону Маріуполя, концертом маріупольського ансамблю класичної музики та екскурсіями для киян і внутрішньо переселених осіб. У рамках мистецької співпраці восени 2023 року спільно з Дитячим фондом ООН UNICEF та співаком Андрієм Кравчуком був організований проєкт «Echo of war in 36 frames», де музика і вірші межують з художнім переосмисленням документальних фотографій сучасної України з її ранами, боротьбою та вірою у перемогу. Разом з активістами ЗСУ була проведена надзвичайно емоційна та щемлива мультимедійна виставка «Зліпок часу», яку відкривали українські воїни та

волонтери. У межах проекту були організовані екскурсії для військових, виступи воєнних оркестрів та показ фільму.

В рамках програми «Українська незламність» у колаборації з представництвом ЮНЕСКО в Україні та за кордоном Тетяною Міроною, як куратором, в галереї Лавра був організований масштабний арт-проект «Пісні сирен» та проведено декілька виставок українських митців за кордоном – це проекти «Українське відродження» та «Загублене, знайдене». Кожний з проектів мав на меті познайомити закордонного глядача з унікальною культурою України, її духовністю та незламним духом. В рамках цих проектів Тетяною Міроною за підтримки ЮНЕСКО в Європі також були організовані зустрічі з провідними українськими митцями, які познайомили західних поціновувачів мистецтва з позицією України та розвитком мистецтва під час війни.

Дисертація є результатом самостійного наукового дослідження, в якому теоретичні напрацювання в галузі трансформації художнього образу в культурно-мистецьких процесах України 1990-х – 2020-х років ґрунтуються на емпіричному досвіді вітчизняних провідних галерейних, музейних і державотворчих інституцій, а також імплементуються у міжнародний науково-практичний контекст. При цьому через мистецькі практики розкриваються аспекти сучасної взаємодії образотворчого й діджитального (часто тривимірного) мистецтва, паблік арту, медіа-арту, стріт-арту із застосуванням імерсивних технологій.

Повнота викладення матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок авторки

Основні положення дисертаційної роботи Тетяни Міроною опубліковано автором одноосібно й у співавторстві в 54 наукових працях, зокрема, одну одноосібну монографію, присвячену координатам творення художнього образу в мистецтві України доби незалежності на 320 сторінок (2020), взято участь у колективній монографії на тему мистецтва вуличної хвилі (2020), оприлюднено 4 публікації у співавторстві (Web of Science, Scopus). Реферат дисертації Тетяни Міроною за змістом, структурою, представленими висновками відповідає дисертаційній роботі. Одержані результати, висновки і положення, котрі виносяться автором на захист, отримані самостійно та не дублюють результатів, набутих у матеріалах кандидатської дисертації.

Наукові праці, у яких опубліковані основні наукові результати дисертації: Монографії

1. Міронова Т. В. Координати творення художнього образу в українському мистецтві 1990-х – 2000-х років / Ін-т проблем сучасного мистецтва НАМ України. Київська галерея мистецтв «Лавра». Київ: ФОП О. О. Лопатіна, 2020. 320 с.

2. Міронова Т. В. «Мистецтво вуличної хвилі»: історичний аспект розвитку в Україні. *Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Діалог у розвитку наук та освіти* [колективна монографія] / [Наукова редакція: Я. Гжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький]. Конін; Ужгород; Херсон: Посвіт, 2020. 380 с. С. 251–257.

Статті, що входять до переліку наукових фахових видань України:

3. Міронова Т. В. Теоретичні особливості організації музейної справи у ХХІ столітті. *Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки*. 2012. Вип. 4. С. 318–320.

URL : [https://mari.kyiv.ua/sites/default/files/inline-images/pdfs/Mystetcki obrii 14-15 4.pdf](https://mari.kyiv.ua/sites/default/files/inline-images/pdfs/Mystetcki%20obrii%2014-15%204.pdf) .

4. Міронова Т. В. Досвід створення музейної інституції в Україні. *Сучасне мистецтво*. 2013. Вип. 9. С. 75–78.

URL : [https://mari.kyiv.ua/sites/default/files/inline-files/Suchasne%20Mystectvo 9-2013web.pdf](https://mari.kyiv.ua/sites/default/files/inline-files/Suchasne%20Mystectvo%209-2013web.pdf) .

5. Міронова Т. В. Проблема пошуку діалогу контемпорарного та класичного мистецтва в традиційному музеї. *Художня культура. Актуальні проблеми*. Київ : ІПСМ НАМУ, 2013. № 9. С. 47–54.

URL : [https://mari.kyiv.ua/sites/default/files/inline-files/Hud-Kultura 9-2013 WEB.pdf](https://mari.kyiv.ua/sites/default/files/inline-files/Hud-Kultura%209-2013%20WEB.pdf).

6. Міронова Т. В. Сучасний український музей – соціальна складова держави. *МІСТ: Мистецтво, історія, сучасність, теорія*. 2013. Вип. 9. С. 157–163.

URL : <https://mari.kyiv.ua/sites/default/files/inline-images/pdfs/MIST-9.pdf> .

7. Міронова Т. В. Художні засоби та образотворчість сучасного українського мистецтва (досвід діяльності міжнародної мистецької резиденції «FACE of ART»). *Сучасне мистецтво*. Київ: ІПСМ НАМУ, 2018. № 14. С. 237–244.

DOI : <https://doi.org/10.31500/2309-8813.13.2018.152244>

8. Міронова Т. В. Сакральне, етнофольклорне, нефігуративне: звернення до заборонених тем в українському мистецтві 1990-х – 2000-х років. «Молодий вчений», 2019. № 2 (66). С. 34-40. DOI : <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-2-66-9>

9. Міронова Т. В. Інноваційна діяльність у сучасній образотворчості: новітні технології. *Сучасне мистецтво*. Київ: ІПСМ НАМУ, 2019. № 15 С. 149–158.

DOI : <https://doi.org/10.31500/2309-8813.15.2019.185933>

10. Міронова Т. В. Визначення поняття «художньої образності» та кола її понятійного апарату в сучасному образотворчому мистецтві. *Мистецтвознавство України*. Київ: ІПСМ НАМУ, 2020. № 20. С. 39–44. DOI : <https://doi.org/10.31500/2309-8155.20.2020.220921>

11. Міронова Т. В. Необароковість та неоміфологізм в творчості сучасних українських митців (на прикладі арт-проектів «Mironova Gallery»). *МІСТ: Мистецтво, історія, сучасність, теорія*. 2020. Вип. 16. С. 115–121.

URL : <https://mari.kyiv.ua/sites/default/files/inline-images/pdfs/MIST-16-2020.pdf> .

12. Міронова Т. В. Понятійно-категоріальна система сучасного українського мистецтва в новій естетичній парадигмі ХХІ століття. *Сучасне мистецтво*. Київ: ІПСМ НАМУ, 2020. № 16. С. 179–188.

DOI : <https://doi.org/10.31500/2309-8813.16.2020.219999>

13. Міронова Т. В. Ретранслятори художніх традицій минулого. Спадкоємність поколінь у художній творчості, мистецтво колажу. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. Рівне: РДГУ, 2020. Вип. 36. С. 151–159.

DOI : <https://doi.org/10.35619/ucpm.vi36.425>

<https://zbirnyky.rshu.edu.ua/index.php/ucpm/article/view/425>

14. Міронова Т. В. Арт-ярмарки та фестивалі в сучасній українській культурі. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових*

праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2021. № 40. Т. 3. С. 4–9. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/40-3-1>

15. Міронова Т. В. Віртуальна і доповнена реальності в творчості українських мистців. *ART and DESIGN*, 2021. Вип. № 2 (14). С. 141–151. DOI: <https://doi.org/10.30857/2617-0272.2021.2.13>

16. Міронова Т. В. Інституційні аспекти розвитку сучасного українського мистецтва. *Художня культура. Актуальні проблеми*. Київ: ІПСМ НАМУ, 2021. № 17(1). С. 112–117.

DOI: [https://doi.org/10.31500/1992-5514.17\(1\).2021.235228](https://doi.org/10.31500/1992-5514.17(1).2021.235228)

17. Міронова Т. Метафізика постмодерного фігуративу в українському мистецтві кінця XX – початку XXI століття. *Мистецтвознавчі записки: зб. наук. пр.*, 2021. № 39. С. 37–42.

DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-2180.39.2021.238678>

18. Міронова Т. Основні напрями українського мистецтва 1990–2020 років: художня мова, форми та виражальні засоби – стан дослідженості проблеми. *Сучасне мистецтво*. Київ: ІПСМ НАМУ, 2021. № 17. С. 175–182.

DOI: <https://doi.org/10.31500/2309-8813.17.2021.248445>

19. Міронова Т. В. Пліоральність художньої творчості у сучасному образотворчому мистецтві: специфіка медіамистецтв. *Вісник НАКККиМ*. 2021. № 2. С. 139–148.

DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.2.2021.239992>

20. Міронова Т. В. Українське мистецтво з початку 2000-х років: «друге відродження» у світовому культурному полі. *Культура і сучасність* 2021. № 1, (червень). С. 167–175.

DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-0285.1.2021.238615>

21. Міронова Т. В. Художні експозиційні практики: традиційність і сучасність. Проблеми існування сучасного мистецтва в експозиційних просторах. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. 2021. Вип. 37. С. 86–92.

DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpm.vi37.444>

<https://zbirnyky.rshu.edu.ua/index.php/ucpm/article/view/444>

22. Міронова Т. В. «Художні» та «візуальні» образи у сучасному образотворчому мистецтві. *Вісник НАКККиМ*, № 1, 2021. С. 64–70.

DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.1.2021.229554>

23. Міронова Т. В. Функціонери сучасного українського арт-ринку: діяльність приватного арт-сегмента. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. 2022. № 43. С. 116–121.

DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.vi43.594>

<https://zbirnyky.rshu.edu.ua/index.php/ucpmk/article/view/594>

24. Міронова Т. Дослідження феномена мандрівного філософа Григорія Сковороди засобами сучасного візуального мистецтва. *Сучасне мистецтво*. 2023. № 19. С. 125–136.

DOI: <https://doi.org/10.31500/2309-8813.19.2023.294901>

*Статті, що входять до наукометричних баз
Scopus та Web of Science:*

25. Honcharenko A., Gamaliia K., Luts S., Mironova T., Zhadeyko O. Identification of Ukrainian Art During Active Transformations of World Art Space. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*, 2022. 12/01-XXVII. P. 67–71.

DOI : <https://doi.org/10.5281/zenodo.7957204> (*Web of Science*)

(Особистий внесок здобувача 25%: розкрито сучасні трансформаційні тенденції українського мистецтва).

26. Popko L., Kizim S., Mironova T., Brovchak L., Zhadeyko O. Digital technologies: cultural approach. *AD Alta: Journal of interdisciplinary research special issue*. 2022. № 12/02-XXIX (Vol. 12, Issue 2, special issue XXIX). P. 189–192.

DOI : <https://doi.org/10.33543/j.120229.189192> (*Web of Science*)

(Особистий внесок здобувача 25%: розкрито сутність діджитальних технологій у сучасних творах мистецтва, що експонуються у галерейному просторі).

27. Isichenko I., Protas M., Mironova T., Bokotei M., Bulavina N. Public Sculpture in Wartime Ukraine as a Form of the State's Memory Politics. *AD Alta: Journal of interdisciplinary research special issue*. 2024. № 14/01-XLI (Vol. 12, Issue 2, special issue XXIX). P. 29–34.

DOI : <https://doi.org/10.33543/j.140141.2934> (*Web of Science*)

(Особистий внесок здобувача 25%: розкрито сутність діджитальних технологій у сучасних творах скульптури, що експонуються у галерейному просторі).

**Статті в інших наукових виданнях
та збірниках матеріалів конференцій,
що засвідчують апробацію матеріалів дисертації:**

28. Міронова Т. В. Застосування методології авангарду 1920-х років в образотворчому мистецтві 1990-х – 2000-х. *Український внесок у світовий авангард» на Міжнародному форумі «Нова генерація: художник і його покоління, (21–24.02.2019, Центр сучасного мистецтва М17). Київ. С. 4–5.*

URL : <https://m17.kiev.ua/exhibition/mizhnarodnyj-forum-nova-generatsiya-hudozhnyk-i-jogo-pokolinnya/>.

29. Міронова Т. В. Інноваційна діяльність у сучасній українській образотворчості: новітні технології. Міжнародна науково-практична конференція «Мистецтво в епоху цифрових технологій: від теорії до практики» (4–5 червня 2019 року) / Національна академія мистецтв України; Інститут проблем сучасного мистецтва НАМ України; Інститут візуальних мистецтв зеленогурського університету (Польща); Польсько-український центр гуманітарних досліджень; Польський інститут у Києві. Київ, С. 17–19.

URL : https://mari.kiev.ua/sites/default/files/inline-files/PROGRAMA_Mystectvo_v_epohu_tsiphrovyyh_tehnologii.pdf.

30. Міронова Т. В. IV Міжнародний науково-практичний форум «Інновації в науці: виклики сьогодення» (15–23 вересня 2019, Варна, Болгарія), доповідь: «New Techniques in Visual Language of Ukrainian Sculpture of 2000's.». Варна, С. 18–19.

31. Міронова Т. В. Трансформації сприйняття художнього образу в об'єктах «art public». «Інноваційні культурно-мистецькі аспекти в сучасній картині світу»: мат-ли V Міжнародної науково-практичної конференції (11–13 вересня 2019 р.), ХНТУ / за ред. О. Якимчук. Херсон: ХНТУ, 2019. С. 179–181.

URL : [https://kntu.net.ua/ukr/Nauka/Naukovi-publikaciyi/Materiali-naukovih-konferencij/\(offset\)/60](https://kntu.net.ua/ukr/Nauka/Naukovi-publikaciyi/Materiali-naukovih-konferencij/(offset)/60)

32. Mironova T. New Techniques in Visual Language of Ukrainian Sculpture of 2000's. / IV Міжнародний науково-практичний форум «Інновації в науці: виклики сьогодення» (15–23 вересня 2019, Варна, Болгарія). *«Innovations in Science: The Challenges Of Our Time»*. Chicago: Accent Graphics Communications & Publishing, 2019. С. 380–387.

33. Міронова Т. В. Понятійно-категоріальна система українського мистецтва в новій естетичній парадигмі ХХІ століття. Круглий стіл на тему: «Українська гуманітаристика у міжнародних наукометричних базах» / Міжнародна наукова конференція «Проблеми методології сучасного мистецтвознавства та культурології» до 80-річного ювілею Олександра Касьяновича Федорука, 06–07 листопада 2019 року. Київ, 2019. С. 17–19.

URL : <https://academyart.org.ua/science/archive-of-scientific-events>.

34. Міронова Т. В. Співпраця муніципальної галереї «Лавра» із НСХУ: мат-ли Міжнародної конференції НСХУ / Національна спілка художників – 80 років суспільного досвіду 2019. Київ.

35. Міронова Т. В. Арт-проект Віктора Сидоренка, Сергія Мельниченка та Назара Білика «Інверсія пам'яті»: трансформація соціального досвіду у сферу візуального. *Слобожанські читання*. Харків, 2020. С. 97–100.

36. Міронова Т. Комунікаційний аспект як головний чинник сприйняття художнього образу в сучасному українському мистецтві. Зб. наук. пр. XXVII Міжнародної науково-практичної конференції «Гуманітарний простір науки: досвід та перспективи» (м. Переяслав), 2020, № 27. Університет Григорія Сковороди в Переяславі, 4 травня 2020 року. Переяслав, 2020. С. 112–119.

URL : <https://drive.google.com/file/d/14b2n8L3VkOqmUFPIyOUsnthqkgQEehK/view> (дата звернення 12.04.2023).

37. Міронова Т. В. Образність в просторі українського нефігуративного мистецтва 2020-х років. Тези II Міжнародної наукової конференції «Проблеми методології сучасного мистецтвознавства та культурології» / Національна академія мистецтв України, Інститут проблем сучасного мистецтва НАМ України, Інститут культурології НАМ України, Зеленогурський Університет (Польща), (16 вересня 2020 року). Київ, 2020. С. 88–92.

URL : https://mari.kyiv.ua/sites/default/files/conf_docs/tesy/2020-12/Tesy-metodology_final.pdf.

38. Міронова Т. В. Розширення видів художньої творчості засобами реновації історичної архітектурної спадщини. *Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку*: Мат-ли XXIX-ї Міжнар. наук.-практ. конф. (7 лютого 2023 р., м. Тепліце, Чехія). Тепліце, 2023. С. 6–91.

URL : <http://perspectives.pp.ua/public/site/conferency/conf-29.pdf>.

39. Міронова Т. В. Розширення художнього спектру сучасного українського мистецтва: особливості медіамистецтва. *Modern Problems of Science, Education and Practical Conference*, Kyiv, Ukraine, 6–8 November 2023. Kyiv, 2023. С. 1001–1011.

URL : <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2023/11/MODERN-PROBLEMS-OF-SCIENCE-EDUCATION-AND-SOCIETY-6-8.11.23.pdf>.

40. Міронова Т. В. Імерсивні технології в сучасній експозиційній діяльності. Всеукраїнська науково-практична конференція Національної спілки художників

України «Арт-терапія як складова сучасного мистецького процесу», м. Київ, 15 травня 2024 р. Київ: НСХУ.

**Публікації, які додатково відображають
наукові результати дисертації:**

41. Міронова Т. В. Вивільнити мистецтво. Українська художниця представила інтерактивний арт-проект. *NV.UA*, 2017.

URL : <https://nv.ua/ukr/art/vivilniti-mistetstvo-ukrajinska-hudozhnitsja-predstavila-interaktivnij-art-proekt-2275548.html> .

42. Міронова Т. В. На міжнародному арт-ярмарку VOLTA в Базелі представили твори молодих українських художників. *NV.UA*, 2017.

URL : <https://nv.ua/ukr/art/na-mizhnarodnomu-art-jarmarku-volta-v-bazeli-2476414.html> .

43. Міронова Т. В. Нові українські художники. Чому потрібно сходити в Мистецький Арсенал. *NV.UA*, 2017.

URL : <https://nv.ua/ukr/opinion/novi-ukrajinski-hudozhniki-chomu-potribno-shoditi-v-mistetskij-arsenal-2020932.html> .

44. Міронова Т. В. Чому потрібно відвідати Мистецький Арсенал. Блог Тетяни Міронової. *NV.UA*, 2017.

URL : <https://life.nv.ua/ukr/blogs/chomu-potribno-shoditi-v-mistetskij-arsenal-blog-tetjani-mironovoji-2020825.html> .

45. Міронова Т. В. Як змінилося ставлення українців до скульптури. *NV.UA*, 2017.

URL : <https://nv.ua/ukr/opinion/jak-zminilosja-stavlennja-ukrajintsiv-do-skulpturi-2168406.html> .

46. Міронова Т. В. Що таке цифрове мистецтво. *NV.UA*, 2018.

URL : <https://nv.ua/ukr/opinion/shcho-take-tsifrove-mistetstvo-2454391.html> .

47. Міронова Т. В. Як зрозуміти цінність актуального мистецтва. *NV.UA*, 2018.

URL : <https://nv.ua/ukr/opinion/jak-zrozumiti-tsinnist-aktualnoho-mistetstva-2459608.html> .

48. Міронова Т. В. Як технології змінили мистецтво. Блог галериста. *NV.UA*, 2018.

URL : <https://life.nv.ua/ukr/blogs/shcho-take-tsifrove-mistetstvo-bloh-halerista-2454388.html> .

49. Міронова Т. В. Вулична хвиля. Чому сьогодні такий популярний стріт-арт. *NV.UA*, 2019.

URL : <https://life.nv.ua/ukr/blogs/chomu-vulichne-mistectvo-take-populyarne-50038559.html> .

50. Міронова Т. В. Краса, що зникає. Як художники реагують на екологічні проблеми. *NV.UA*, 2019.

URL : <https://life.nv.ua/ukr/blogs/ischezayushchaya-krasota-kak-hudozhniki-reagiruyut-na-ekologicheskie-problemy-50054693.html> .

51. Міронова Т. Сучасна фотографія. Чиї роботи варто колекціонувати. *NV.UA*, 2019.

URL : <https://life.nv.ua/ukr/blogs/sovremennaya-fotografiya-chi-raboty-stoit-kollekcionirovat-50045451.html> .

52. Міронова Т. В. Сакральне, етнофольклорне, нефігуративне: звернення до заборонених тем в українському мистецтві 1990-х – 2000-х років. *Молодий вчений*. 2019. № 2 (66), лютий. С. 34–40.

53. Міронова Т. В. Only now, Only never: новая выставка в F.A.C.E. Foundation. *VOGUE.UA*, 2019.

URL : <https://vogue.ua/article/culture/art/only-now-only-never-novaya-vystavka-v-face-foundation.html>.

54. Міронова Т. В. Новий інструмент. Як технології змінюють світ мистецтва. *NV.UA*, 2020.

URL : <https://life.nv.ua/ukr/blogs/suchasne-mistectvo-virtualna-realnist-yak-tehnologii-zminyuyut-svit-mistectva-50081434.html>.

Особистий внесок здобувачки

Дисертаційна робота є самостійно виконаною науковою працею, у якій викладено наукові ідеї автора, авторський підхід до розробки основних положень; висновки та рекомендації належать дисертантці. Внесок здобувача в працях, які виконано у співавторстві, конкретизовано у переліку публікацій.

Представлені наукові результати, положення та висновки, що оприлюднюються у дисертації, отримані автором особисто. З оприлюднених у співавторстві праць [25, 26, 27] у роботі використані лише ті ідеї та напрацювання, котрі є особистим результатом діяльності, тому внесок автора вказаний у списку опублікованих за темою наукового дослідження праць.

Також слід зазначити, що **кандидатська дисертація** дисертантки «Суспільно-культурні складові контемпорарної проектної діяльності у контексті художнього музею України» за спеціальністю 26.00.01 – Теорія та історія культури була захищена 2015 року в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Матеріали означеного дослідження у тексті докторської дисертації не використовувалися.

Апробація результатів дисертації

За темою дисертації відбулося 13 апробацій, опубліковано монографію «Міронова Т. Координати творення художнього образу в українському мистецтві 1990-х – 2000-х років / Ін-т проблем сучасного мистецтва НАМ України. Київська галерея мистецтв Лавра. Київ: ФОП Лопатіна О.О. 2020. 320 с.», 54 публікації, з них 4 – у співавторстві (Scopus) та участь у колективній монографії: «Міронова Т. В. «Мистецтво вуличної хвилі»: історичний аспект розвитку в Україні. *Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Діалог у розвитку наук та освіти* [колективна монографія] / [Наукова редакція: Я. Гжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький]. Конін; Ужгород; Херсон: Посвіт, 2020. С. 251–257».

Основні положення та висновки дослідження було викладено в публічних виступах автора на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, зокрема, IV Міжнародний науково-практичний форум «*Інновації в науці: виклики сьогодення*», доповідь: «New Techniques In Visual Language Of Ukrainian Sculpture Of 2000's.» (15–23 вересня 2019, Варна, Болгарія); Міжнародний форум «*Нова генерація: художник і його покоління*», доповідь «Застосування методології авангарду 1920-х років в образотворчому мистецтві

1990-х – 2000-х» / *Український внесок у світовий авангард* (21–24.02.2019 Центр сучасного мистецтва М17); Міжнародна науково-практична конференція *«Мистецтво в епоху цифрових технологій: від теорії до практики»* (4–5 червня 2019 року) / Національна академія мистецтв України; Інститут проблем сучасного мистецтва НАМ України; Інститут візуальних мистецтв зеленогурського університету (Польща); Польсько-український центр гуманітарних досліджень; Польський інститут у Києві, доповідь *«Інноваційна діяльність у сучасній українській образотворчості: новітні технології»*; V Міжнародна науково-практична конференція *«Інноваційні культурно-мистецькі аспекти в сучасній картині світу»* (Кафедра дизайну Херсонського національного технічного університету, 2019), доповідь *«Трансформації сприйняття художнього образу в об'єктах "art public" Олексія Золотарьова та Сергія Шауліса»*; V Міжнародної науково-практичної конференції *«Інноваційні культурно-мистецькі аспекти в сучасній картині світу»*, доповідь *«Трансформації сприйняття художнього образу в об'єктах "art public"»* (ХНТУ, 11–13 вересня 2019 р.); Міжнародна наукова конференція *«Проблеми методології сучасного мистецтвознавства та культурології»*, до 80-річного ювілею Олександра Касьяновича Федорука (ІПСМ, Київ, 2019), доповідь *«Понятійно-категоріальна система українського мистецтва в новій естетичній парадигмі XXI століття»*; Міжнародна конференція НСХУ Національна спілка художників *«80 років суспільного досвіду»*, 2019, доповідь *«Співпраця муніципальної галереї «Лавра» із НСХУ»*; Міжнародна наукова конференція *«Проблеми методології сучасного мистецтвознавства та культурології»*, доповідь *«Понятійно-категоріальна система сучасного українського мистецтва в новій естетичній парадигмі XXI століття»* (м. Київ, 06–07 листопада 2019 року); VIII Міжнародна науково-практична конференція *«Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Діалог у розвитку наук та освіти»* (Херсонський факультет Одеського державного університету внутрішніх справ, 30 квітня 2020), доповідь *«Мистецтво вуличної хвилі: історичний аспект розвитку в Україні»*; XXVII Міжнародна науково-практична конференція *«Гуманітарний простір науки: досвід та перспективи»* (м. Переяслав), № 27, 2020. Університет Григорія Сковороди в Переяславі. Матеріали XXVII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (4 травня 2020 року, Переяслав – 2020), доповідь *«Комунікаційний аспект як головний чинник сприйняття художнього образу в сучасному українському мистецтві»*; XV Слобожанські читання (Харків, 2020), доповідь *«Арт-проект Віктора Сидоренка, Сергія Мельниченка та Назара Білика «Інверсія пам'яті»: трансформація соціального досвіду у сферу візуального»*; Круглий стіл на тему: *«Українська гуманітаристика у міжнародних наукометричних базах»*, доповідь; Всеукраїнська науково-практична конференція Національної спілки художників України *«Арт-терапія як складова сучасного мистецького процесу»* (Київ, 15 травня 2024 р.), доповідь *«Імерсивні технології в сучасній експозиційній діяльності»*.

Загальний висновок

Під час виконання дисертації Міронова Т.В. дотримувалася принципів академічної доброчесності. За результатами перевірки й аналізу не виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації.

На підставі викладеного вище, доцільно зробити висновок про те, що дисертаційна робота Міронової Тетяни Володимирівни «Трансформації образотворення у контексті культурно-мистецьких процесів 1990-х – 2020-х років» за змістом, структурою й оформленням відповідає спеціальності 26.00.01 – теорія та історія культури, є комплексним і завершеним науковим дослідженням, що виконане дисертанткою особисто, містить науково обґрунтовані результати теоретичного та практичного характеру, які мають загальнодержавне значення, підтверджуються інформаційними ресурсами про впровадження результатів дисертації на інституційному рівні, свідчать про особистий внесок здобувачки в науку та характеризуються науковою новизною, що відповідає пунктам 7 і 9 «Порядку присудження (позбавлення) наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 р. № 1197» і дає вагомі підстави рекомендувати дисертацію Міронової Т.В. до захисту в Спеціалізованій вченій раді.

Рецензенти:

Доктор мистецтвознавства,
професор

Мирон ЧЕРЕПАНИН

Доктор мистецтвознавства,
професор

Віолетта ДУТЧАК

Доктор мистецтвознавства,
професор

Ольга ФАБРИКА-ПРОЦЬКА